

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Łódź, dnia 26 maja 2022 r.

Poz. 3111

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W ŁODZI

z dnia 25 maja 2022 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grabia PLH100021

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grabia PLH100021 (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 785, z 2016 r. poz. 1100 oraz z 2018 r. poz. 3236) załącznik nr 4 otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dnia od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi

Arkadiusz Malec

Załącznik do zarządzenia Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 25 maja 2022 r.

„Załącznik nr 4 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi
z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia planu
zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grabia PLH100021

CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr / wskaźnik ¹⁾	Cel działań ochronnych / Komentarz
1.	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Powierzchnia	Utrzymanie siedliska na stanowisku e92f ²⁾ i e38f ²⁾ o łącznej powierzchni co najmniej 0,3 ha. Powierzchnia ta została określona na podstawie pierwszego monitoringu przeprowadzonego w 2018 r. W 2018 r. monitoring przeprowadzono na 6 stanowiskach, ale siedlisko stwierdzono na 2. Podczas monitoringu w 2022 r. zostanie określona powierzchnia siedliska w całym obszarze Natura 2000.
		Charakterystyczna kombinacja zbiorowisk w obrębie transektu	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 – brak nymfeidów lub elodeidów, lub obecne obie grupy, ale wówczas w zbiorowiskach elodeidów obecność rogatka sztywnego <i>Ceratophyllum demersum</i> więcej niż 25 %.
		Gatunki wskazujące na degenerację siedliska	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – brak gatunków obcych i inwazyjnych (dopuszcza się obecność moczarki kanadyjskiej <i>Elodea canadensis</i>).
		Barwa wody	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – słabo zielona, słabo przezroczysta, brązowo-przezroczysta.
		Konduktywność (przewodnictwo elektrolityczne)	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – wartość niższa lub równoważna 600 μScm^{-1}
		Przezroczystość wody	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – widzialność krążka Secchiego do dna lub powyżej 2,5 m.
2.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska na stanowisku e5b0 ²⁾ na powierzchni 2,68 ha. Powierzchnia została określona na podstawie pierwszego monitoringu przeprowadzonego w 2018 r. Rzeczywista powierzchnia siedliska w całym obszarze Natura 2000 zostanie określona podczas monitoringu w 2022 r.
		Struktura przestrzenna płatów siedliska	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 – średni stopień fragmentacji.
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 – 3-4 gatunki charakterystyczne.
		Gatunki dominujące	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 – silna dominacja (>50%) gatunków typowych dla łąk świeżych.
		Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – brak lub pojedyncze osobniki gatunków o niskim stopniu inwazyjności, tj. nie zagrażające różnorodności

			biologicznej.
		Gatunki ekspansywne roślin zielonych	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – brak gatunków silnie ekspansywnych i łączne pokrycie gatunków ekspansywnych <20%.
		Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – łączne pokrycie na transekcji <1%.
		Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 – płaty dobrze zachowane stanowią 50-79% powierzchni transektu lub generalnie płaty na transekcji mało typowe, średnio bogate w gatunki.
		Wojłok (martwa materia organiczna)	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 – 2-5 cm.
3.	*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	Powierzchnia	Utrzymanie siedliska na powierzchni co najmniej 19,24 ha: na stanowisku dec5 ²⁾ – 0,25 ha, 54b2 ²⁾ – 3,98 ha, 1e36 ²⁾ – 12,45 ha, 3919 ²⁾ – 0,85 ha, 1008 ²⁾ – 1,71 ha. Rzeczywista powierzchnia siedliska w całym obszarze Natura 2000 zostanie określona podczas monitoringu w 2022 r.
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie oceny wskaźnika nie niższej niż U1 – kombinacja florystyczna zubożona, lecz oparta na gatunkach typowych dla łągi.
		Gatunki dominujące	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 – we wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska, przy czym zaburzone są relacje ilościowe.
		Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – <1% i nie odnawiające się.
		Inwazyjne gatunki obce w podszyści i runie	Utrzymanie oceny wskaźnika FV na co najmniej 60% stanowisk – obecny najwyżej 1 gatunek, nieliczny, sporadyczny. Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na pozostałych stanowiskach – więcej niż 1 gatunek, lub nawet 1 gatunek jeżeli liczny.
		Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	Utrzymanie oceny wskaźnika U2 – fakcyjnie dominujące w sposób ograniczający różnorodność runa.
		Martwe drewno (łącznie zasoby)	Utrzymanie oceny wskaźnika U2 – <10 m ³ /ha
		Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości	Utrzymanie oceny wskaźnika U2 – <3 szt./ha. Podczas monitoringu w 2018 r. stwierdzono <3 szt./1 ha – U2. Zwiększenie liczby martwego drewna do wartości >3 szt./ha z powodu młodego drzewostanu w okresie obowiązywania aktualnego planu zadań ochronnych niemożliwe do osiągnięcia.
		Naturalność koryta rzeczno (brak regulacji)	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – brak regulacji lub ciek zupełnie zrenaturalizowany po dawniejszej regulacji. Koryto rzeki jest naturalne.
		Reżim wodny (w tym rytm zalewów, jeśli występują)	Utrzymanie oceny wskaźnika nie niższej niż U1 – dynamika zalewów i przewodnienie podłoża obniżone w stosunku do normalnego.
Wiek drzewostanu	Utrzymanie oceny wskaźnika U2 – <20% udział drzew starszych niż 100 lat i <50% udział drzew		

			starszych niż 50 lat.
		Pionowa struktura roślinności	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – naturalna, zróżnicowana.
		Naturalne odnowienie drzewostanu	Poprawa oceny wskaźnika do U1 – występuje, lecz pojedyncze.
		Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – brak.
		Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – brak.
4.	1032 skójką gruboskorupowa <i>Unio crassus</i>	Populacja	Liczebność, struktura wiekowa, struktura wielkości ciała – podczas monitoringu przeprowadzonego w 2018 r. nie stwierdzono występowania gatunku. Możliwe funkcjonowanie populacji w miejscach nie wykazanych w dotychczasowych opracowaniach lub na stanowiskach, na których nie przeprowadzono odłowów. Stan siedlisk gatunku nie uległ wyraźnym zmianom. Nie planuje się usuwania gatunku z listy przedmiotów ochrony.
		Zasiedlenie odcinka rzeki	Nie oceniano ze względu na brak stwierdzeń gatunku.
		Obecność punktowych źródeł zanieczyszczeń	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – nie stwierdzono punktowych źródeł zanieczyszczeń.
		Obecność antropogenicznych zmian w budowie koryta	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – koryto rzeki naturalne (brak widocznych cech regulacji itp.).
		Wskaźnik optymalnego siedliska	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 – szerokość koryta, głębokość, profil koryta rzeki, rodzaj podłoża, obecność ryb - żywicieli glochidiów <i>Unio crassus</i> otrzymały ocenę A, zacienienie stanowiska – C. Udział <i>Unio crassus</i> – nie stwierdzono gatunku.
5.	1037 trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Liczebność	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 – 100-499 umiarkowana (obszar 500 m).
		Rozkład	Utrzymanie oceny wskaźnika FV na czterech stanowiskach – 71-100% równomierny (pokrycie duże/całkowite). Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na pozostałych dwóch stanowiskach – 41-70% rozproszony (pokrycie średnie).
		Zagęszczenie	Utrzymanie oceny wskaźnika FV na czterech stanowiskach – $\geq 10/10$ m duże. Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na dwóch stanowiskach -2-9,9/10 m średnie.
		Siedlisko potencjalne	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – 80-100%.
		Siedlisko zasiedlone	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – 80-100%.
		Klasa czystości wody	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – I-III.
		Naturalność koryta rzecznoego	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – I lub II.

6.	1042 zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Populacja: - liczba samców - zagęszczenie wylinek	Podczas monitoringu przeprowadzonego w 2018 r. nie zaobserwowano występowania gatunku. Stan siedliska nie uległ istotnym zmianom, w związku z czym nie planuje się usunięcia gatunku z listy przedmiotów ochrony. Następnym monitoring będzie obejmował inne stanowiska.
		Występowanie określonych gatunków (taksonów) roślin	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – ≥ 2 gatunki/taksony.
		Udział roślinności dogodnej dla gatunku	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 – siedlisko dogodne dla gatunku $\geq 25\%$ a $< 75\%$ długości (lub powierzchni) roślinności przybrzeżnej.
		Charakter otoczenia (antropopresja)	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 – II.
7.	1060 czerwończyk nieparek <i>Lycena dispar</i>	Populacja – obecność gatunku	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 – utrzymanie gatunku w obszarze. Stwierdzony na 3 z 5 stanowisk, tj. na stanowisku Ldzań, Łask i Nowe Kozuby.
		Baza pokarmowa	Utrzymanie stanowisk, na których stwierdzono szczawie <i>Rumex</i> sp., z gatunków stanowiących bazę pokarmową gąsienic.
		Rodzaj środowiska	Utrzymanie mozaiki siedlisk łąkowych, szuwarowych.
		Rośliny nektarodajne	Utrzymanie roślin nektarodajnych – obecne na wszystkich stanowiskach.
8.	1149 koza <i>Cobitis taenia</i>	Względna liczebność	Utrzymanie oceny wskaźnika FV na co najmniej 80% stanowisk – powyżej 0,01 os./m ² .
		Struktura wiekowa	Poprawa oceny wskaźnika na U1 – brak przynajmniej jednej kategorii lub YOY+JUV=10-50%.
		Udział gatunku w zespole ryb i minogów	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – $> 5\%$.
		EFI+	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na co najmniej 80% stanowisk – 3.
		Jakość hydromorfologiczna	Utrzymanie oceny wskaźnika nie niższej niż U1 – 2,6-3,4 (średnia arytmetyczna z ocen 6 elementów hydromorfologicznych: geometria koryta, substrat denny, charakterystyka przepływu, charakter i modyfikacja brzegów, mobilność koryta oraz ciągłość cieku).
9.	1145 piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Względna liczebność	Utrzymanie oceny wskaźnika U2 – $< 0,005$ os./m ² .
		Struktura wiekowa	Utrzymanie oceny wskaźnika U2 – YOY + JUV $< 10\%$; niezależnie od obecności kategorii.
		Udział gatunku w zespole ryb i minogów	Utrzymanie oceny wskaźnika U2 – $< 1\%$.
		EFI+	Utrzymanie oceny wskaźnika U2 – 4 i 5.
		Jakość hydromorfologiczna	Utrzymanie oceny wskaźnika nie niższej niż U1 – 2,6-3,4 (średnia arytmetyczna z ocen 6 elementów hydromorfologicznych: geometria koryta, substrat denny, charakterystyka przepływu, charakter i modyfikacja brzegów, mobilność koryta oraz ciągłość cieku).

10.	2484 minóg ukraiński <i>Eudontotomyzon mariae</i>	Względna liczebność	Utrzymanie oceny wskaźnika FV na stanowiskach: Barycz Wieś, Kustrzyce, Brody, Zamość – >0,05 os/m ² . Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na stanowiskach Ldzań OSP, Talar – 0,01-0,05 os/m ² . Utrzymanie oceny wskaźnika U2 na stanowiskach Karczmy, Molenda i Grabia – <0,01 os/m ² .
		Struktura wiekowa	Utrzymanie oceny wskaźnika FV na stanowiskach: Barycz Wieś – obecne wszystkie klasy lub brak 1 klasy; 1+2 >75%. Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na stanowiskach Karczmy, Kustrzyce, Zamość – brak klasy 2 lub 3; 1>50%. Utrzymanie oceny wskaźnika U2 na stanowiskach Ldzań OSP, Talar, Molenda, Grabia i Brody – obecna tylko jedna klasa wieku (2 lub 3).
		Udział gatunku w zespole ryb i minogów	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 – 1-5%.
		EFI+	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 – 3.
		Jakość hydromorfologiczna	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 – 2,6-3,4 (średnia arytmetyczna z ocen 6 elementów hydromorfologicznych: geometria koryta, substrat denny, charakterystyka przepływu, charakter i modyfikacja brzegów, mobilność koryta oraz ciągłość cieku).
		Stan ekologiczny wody (klasa jakości wody)	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – I-II
		Występowanie niezbędnych mikrosiedlisk	Utrzymanie oceny wskaźnika FV na stanowiskach Barycz Wieś, Talar, Kustrzyce, Brody – liczne występowanie obu typów mikrosiedlisk. Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na stanowiskach Ldzań OSP, Karczmy, Molenda, Grabia, Zamość – sporadyczne występowanie jednego z mikrosiedlisk i liczne drugiego.
11.	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Populacja	Utrzymanie populacji kumaka nizinnego w obszarze. Głosy samców odnotowano na trzech stanowiskach monitoringowych: Łask Oczyszczalni, Okup Fabryczny i Zielęcice, natomiast osobniki młodociane w lipcu i sierpniu w pobliżu stanowiska Okup (droga gruntowa) i Zielęcice. Nie zaobserwowano jaj i larw. Nie podaje się stanu ochrony populacji, ponieważ zgodnie z metodyką stan populacji ocenia się w regionie biogeograficznym.
		Siedlisko	Utrzymanie oceny wskaźnika nie niższej niż U1 – 6-9,5 pkt.: - udział szuwaru w powierzchni zbiornika – 10-25% (0,5 pkt.), - wysokość roślinności szuwarowej – obecność szuwaru o wysokości 1 m lub niższego (1 pkt), - roślinność zanurzona i pływająca - kępkowa i nieliczna lub liczna, ale nie o pionowych pędach (0,5 pkt.), - nachylenie brzegów zbiornika – łagodne (1 pkt),

			<ul style="list-style-type: none"> - zacinienie zbiornika <50% powierzchni zbiornika (1 pkt), - obecność pływacz (1 pkt), - obecność ryb – obecne (0,5 pkt.), - bariery wokół brzegu zbiornika – obecność wokół poniżej 5% - 0% brzegów palisadek lub innych barier (murki) (1 pkt), - zabudowa otoczenia – brak (1 pkt), - inne zbiorniki wodne w promieniu 500 m – obecny co najmniej jeden zbiornik wody stojącej (1 pkt), - droga asfaltowa – brak (1 pkt).
12.	1337 bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Populacja	<p>Utrzymanie oceny parametru FV. Procent pozytywnych stwierdzeń gatunku – >40, Indeks populacyjny – >60%, Zagęszczenie rodzin wynosi – >3 na 10 km linii brzegowej (FV).</p>
		Baza pokarmowa	<p>Utrzymanie oceny wskaźnika U1 – 0,50-0,80: - obecność preferowanych gatunków drzew i krzewów na ponad 40% (1 pkt), - udział preferowanych drzew i krzewów – 20-50 % (0,5 pkt.), - udział brzegu z zadrzewieniami – ponad 40 % linii brzegowej (1 pkt), - udział drzew o pierśnicy od 2,5 do 15 cm – 25-50% (0,5 pkt.), - dostępność gązeli i grzybieni – obecność roślin odnotowano przynajmniej na 50 % zbiorników odnotowanych w sąsiedztwie punktów monitoringowych (1 pkt).</p>
		Udział siedliska kluczowego dla gatunku	<p>Utrzymanie oceny wskaźnika FV – >0,65: - obecność preferowanych zbiorników wodnych 5-20% (0,5 pkt.), - udział preferowanych odcinków rzek (10-100 m szerokości) >40% (1 pkt), - spadek podłużny – <10‰ (1pkt), - fluktuacje poziomu wody – umiarkowane zmiany poziomu wody wpływające na umiejscowienie wejść do nor i żeremi, nie powodują zniszczenia konstrukcji bobrowych (0,5 pkt.).</p>
		Charakter strefy przybrzeżnej	<p>Utrzymanie oceny wskaźnika FV – >0,80: - charakter nadbrzeżnych zadrzewień – dominują zadrzewienia ciągłe (1 pkt), - drzewa i krzewy w promieniu do 30 m – dominują zadrzewienia ciągłe (1 pkt), - lesistość – >30% (1 pkt), - naturalność koryta cieków – >80% (1 pkt), - dostępność schronień – >50% (1 pkt).</p>
		Stopień antropopresji	<p>Utrzymanie oceny wskaźnika FV – >0,75: - drogi wojewódzkie i krajowe – <20% (1pkt), - linie kolejowe – <10% (1pkt), - sąsiedztwo zabudowań – <10% (1pkt), - sąsiedztwo pól uprawnych i upraw leśnych – <10% (1 pkt).</p>

13.	1355 wydra <i>Lutra lutra</i>	Populacja: udział pozytywnych stwierdzeń gatunku	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – >60.
		Baza pokarmowa	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – >0,80: - biomasa ryb – 8-10 g/m ² (0.5 pkt.), - zróżnicowanie gatunkowe ichtiofauny – >8 (1pkt), - miejsca rozrodu płazów – liczne stawy hodowlane, starorzecza i inne stałe zbiorniki w >20% punktów monitoringowych (1 pkt), - naturalność koryta rzeki – >50% stanowią rzeki o brzegach naturalnych lub półnaturalnych, zadrzewione, bez barier ograniczających swobodną migrację bądź są one okresowo zalewane, co umożliwia swobodną migrację (1pkt).
		Udział siedliska kluczowego dla gatunku.	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – >0,65: - udział preferowanych odcinków rzek (>3 m szerokości) – >50% (1 pkt), - obecność preferowanych zbiorników wodnych (>30 ha) – <5% (0 pkt.), - obecność mniejszych zbiorników wodnych (<30 ha) – <10% (1 pkt).
		Charakter strefy brzegowej	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – >0,85: - stopień pokrycia brzegów roślinnością drzewiastą i krzewiastą – >30% (1 pkt), - lesistość – >30% (1 pkt), - stopień regulacji rzek – <10% (1 pkt), - dostępność schronień – >40% (1 pkt).
		Stopień antropopresji	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – >0,7: - drogi wojewódzkie i krajowe – <20% (1pkt), - linie kolejowe – <10% (1pkt), - przepusty pod drogami – <30% (1pkt), - sąsiedztwo zabudowań – <10% (1pkt).

¹⁾ Parametry/wskaźniki stanu ochrony [FV (stan właściwy), U1 (niezadowalający), U2 (zły)] zostały oparte na podstawie wskaźników stanu zachowania zawartych w metodyce monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, a także raportów, o których mowa w art. 38 tej ustawy.

²⁾ Oznaczenie stanowisk w formacie GUID pochodzi z dokumentacji Bartos. M., Drozd A., Sieradzki J., Zięba G., Pawenta W., Lesner B, Brylak Ł., Lesner E. 2018. Monitoring stanu przedmiotów ochrony oraz monitoring realizacji działań ochronnych na terenie obszaru Natura 2000 Grabia PLH100021.